

Ongevalsonderzoek

20 MAART 2025

➤ Ongevalsonderzoek	2
➤ Wat is een arbeidsongeval en wanneer moet het gemeld worden?	2
➤ Waar moet het ongevalsonderzoek aan voldoen?	3
➤ Inhoud ongevalsonderzoek	4
➤ Rapportage ongevalsonderzoek en het verbeterplan	5
➤ Analyseren van verzamelde informatie	5
➤ Handreiking en zelfinspectie ongevalsonderzoek	6
➤ Praktische handreiking voor auditoren	6
➤ Meer informatie	6

Ongevalsonderzoek

Wat is een arbeidsongeval en wanneer moet het gemeld worden?

Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is een arbeidsongeval een gebeurtenis op het werk of in werktijd die (vrijwel) onmiddellijk leidt tot de dood of schade aan de gezondheid en met verzuim tot gevolg. Letsel ontstaan tijdens het naar of van het werk rijden (woon-werkverkeer) wordt niet gezien als arbeidsongeval. Letsel kan zich echter ook pas na een tijdje openbaren (bijvoorbeeld psychische klachten), in dat geval spreek je alsnog van een arbeidsongeval.

Arbeidsongevallen moeten volgens de Arbeidsomstandighedenwet direct worden gemeld als:

- het slachtoffer opgenomen wordt in het ziekenhuis (ter observatie of behandeling);
- er sprake is van blijvend letsel;
- het slachtoffer overleden is aan de gevolgen van het ongeval.

Onder 'ziekenhuisopname' geldt ook een (dag)opname van slechts enkele uren. Bijvoorbeeld voor een operatie of ingreep door een specialist, (plastisch) chirurg of orthopeed. Wanneer slachtoffer in het ziekenhuis een 'ziekenhuisbandje' om krijgt spreek je van een opname en is melding aan de orde. Een bezoek aan de eerste hulp is daarom meestal geen ziekenhuisopname. Onder 'blijvend letsel' worden ook chronische lichamelijke en psychische klachten verstaan.

Wanneer later pas blijkt dat er sprake is van een ziekenhuisopname of blijvend letsel dan moet de werkgever het ongeval alsnog direct melden zodra dit bekend is. Dit achteraf melden kan zelfs nog twee jaar na de oorspronkelijke gebeurtenis. De Nederlandse Arbeidsinspectie moedigt iedereen aan altijd te melden, ook al is het al enig tijd geleden en is er twijfel of je dit nog moet melden. Het nieuwe beleid van de NLA is er niet op gericht om alsnog een boete uit te delen, maar om meer inzicht te krijgen over arbeidsongevallen en om ondernemers te helpen het werk veiliger te maken.

Het is ook verplicht ongevallen te melden van personen die onder het gezag van de organisatie werken, zoals uitzendkrachten en zzp'ers. Wanneer meerdere partijen op één locatie werkzaam zijn wanneer er een ongeval zich voordoet, dan dient de partij waarbij het slachtoffer onder gezag werkt, melding te doen van een arbeidsongeval.

Boete bij niet melden

Wanneer een werkgever een arbeidsongeval niet direct meldt en waarbij de toezichthouder geen onderzoek meer kan verrichten geldt een boetenormbedrag van € 50.000.

De normbedragen zijn uitgangspunt voor de berekening van de boete voor werkgevers met 500 of meer werknemers. Voor werkgevers met minder werknemers worden de normbedragen gecorrigeerd. Er zijn zes categorieën bedrijfsgroottes die een correctiepercentage kennen die variëren van 10% tot en met 80% van het normbedrag.

Voor overtredingen begaan door werknemers of zelfstandigen geldt als uitgangspunt voor de berekening van de op te leggen boete 10% van het normbedrag.

Voor overtredingen begaan door de opdrachtgever, de ontwerpende partij en de uitvoerende partij wordt niet gecorrigeerd naar het aantal werknemers. De normbedragen zijn uitgangspunt voor de berekening van de op te leggen boete.

Er zijn diverse redenen waarom boetes verhoogd of zelfs verlaagd kunnen worden. Deze redenen vind je op de site van de [Nederlandse Arbeidsinspectie](#).

Registratie

Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is de werkgever verplicht om een registratie bij te houden van:

- alle gemelde arbeidsongevallen;
- ongevallen die hebben gezorgd voor meer dan 3 dagen verzuim.

De werkgever registreert ten minste de datum en aard van het ongeval. Werknemers mogen deze informatie inzien.

Nadat er een melding van een ongeval is geweest, komt een inspecteur van de Nederlandse Arbeidsinspectie op de locatie kijken. De ongevalslocatie moet hiervoor zoveel als mogelijk intact blijven. Pas daarna mag de locatie worden opgeruimd. Na het bezoek krijgt de organisatie een paar dagen de tijd om de eerste informatie aan te leveren, waaronder de RI&E, het plan van aanpak en het toetsingsrapport van de RI&E, interne documenten met betrekking tot het ongeval zoals procedures, werkinstructies, bedieningshandleiding, werkplekinspecties, maar ook het huishoudelijk reglement, functieprofiel en arbeidsovereenkomst. Voor het indienen van het onderzoeksrapport en het plan van aanpak mag langer de tijd worden genomen. In de regel is dit 14 dagen, de definitieve termijn wordt genoemd in de correspondentie met de Nederlandse Arbeidsinspectie.

 [TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Waar moet het ongevalsonderzoek aan voldoen?

Een ongevalsonderzoek vindt zo snel mogelijk na de melding plaats. De Arbeidsinspectie vraagt altijd de ongevalssituatie zo veel mogelijk in tact te laten, zodat de inspecteur zich een goed beeld kan vormen over de gebeurtenissen. De inspecteur zal ook betrokkenen en getuigen horen.

Nadat de inspecteur een beeld heeft gevormd over de gebeurtenissen wordt de werkgever in de meeste gevallen gevraagd om zelf verder onderzoek te doen naar het ongeval. In uitzonderingsgevallen kan de Arbeidsinspectie besluiten om zelf onderzoek te doen. Wanneer sprake is van een dodelijk ongeval of een ongeval met een kind (15 jaar en jonger) of jeugdige (16- en 17-jarigen), wordt het ongeval altijd geheel door een inspecteur van de Arbeidsinspectie onderzocht.

De werkgever en de werknemers zijn verplicht volledig mee te werken aan het onderzoek en alle gewenste informatie te geven.

Het onderzoek moet antwoord geven op de vraag hoe het ongeval heeft kunnen gebeuren en wat de directe- en basisoorzaken van het ongeval zijn. Op basis van het onderzoek maakt de werkgever een rapportage met verbeterplan. Het doel hiervan is dat de werkgever leert van het arbeidsongeval en de veiligheid in het bedrijf verbetert. Zo kan herhaling van het ongeval worden voorkomen.

De Nederlandse Arbeidsinspectie beoordeelt de werkgeversrapportage en het verbeterplan. Wanneer de rapportage en het verbeterplan voldoende zijn, dan wordt het onderzoek afgesloten. Tijdens een mogelijke vervolgininspectie controleert de Arbeidsinspectie of de werkgever de acties en maatregelen uit het verbeterplan heeft uitgevoerd. Wanneer dat niet het geval is, zal de Arbeidsinspectie handhaven.

Zijn de werkgeversrapportage en het verbeterplan uiteindelijk onvoldoende? Dan doet de inspecteur verder onderzoek naar het arbeidsongeval. Als sprake is van overtreding van de wettelijke regels dan kan de inspecteur een boeterapport opmaken. De werkgever kan een boete krijgen en moet maatregelen treffen om een herhaling van het ongeval te voorkomen.

[^](#)
[— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Inhoud ongevalsonderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd om te achterhalen welke directe en welke basis (achterliggende) oorzaken het ongeval mogelijk hebben gemaakt. Op basis van de bevindingen kan worden geleerd van het ongeval en moeten maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen. Hiermee wordt het veilig en gezond werken verbeterd.

In het onderzoek gaat het om de volgende zaken:

- De ongevalssituatie beschrijven;
- Achterhalen waarom het bij de werkzaamheden tot een ongeval kon leiden;
- Nagaan welke maatregelen nodig zijn om het veilig en gezond werken te verbeteren en deze in het verbeterplan opnemen.

Met het onderzoek wordt duidelijk of alle maatregelen zijn genomen ter voorkoming van het ongeval. Daarnaast volgt uit het onderzoek welke maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat een dergelijk ongeval in de toekomst niet meer plaats kan vinden. Daarvoor wordt aan de hand van het onderzoek een verbeterplan met verbetermaatregelen opgesteld. Die verbetermaatregelen moeten verdergaan dan alleen het oplossen van de directe oorzaken van het ongeval. Tekortkomingen in organisatie, beleid, inkoop etc. moeten ook worden aangepakt. Kijk hierbij breder dan de ongevalssituatie zelf, dus ook naar vergelijkbare tekortkomingen in de organisatie.

[^](#)
[— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Rapportage ongevalsonderzoek en het verbeterplan

Bij het opstellen van de rapportage en het verbeterplan moet aandacht worden besteed aan de volgende thema's:

- 1 Beschrijving van het ongeval
- 2 Beschrijving van de risico's van de situatie waarin het ongeval zich heeft voorgedaan.
- 3 Beschrijving van de vooraf ontwikkelde werkwijze van de handeling waarbij het ongeval zich heeft voorgedaan en de daarbij horende maatregelen.
- 4 Beschrijving van de aan de betrokken werknemers gegeven voorlichting over de risico's en onderricht inzake het toepassen van de werkwijze.
- 5 Beschrijving over het gehouden (veiligheids)toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden ten tijde van het ongeval.
- 6 Welke inspanningen zijn direct na het ongeval geleverd om een dergelijk ongeval in de toekomst te voorkomen?
- 7 Beschrijving van de overige aspecten die invloed hebben gehad op het ontstaan of mogelijk voorkomen van dit ongeval.

Voor het uitvoeren van het onderzoek heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie een handreiking voor het onderzoek opgesteld. De handreiking gaat in op het verzamelen van informatie, het analyseren ervan, het identificeren van passende maatregelen en het opstellen en evalueren van het verbeterplan.

[^](#)
[— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Analyseren van verzamelde informatie

Voor het analyseren van de verzamelde informatie kunnen verschillende methoden worden gebruikt. Doel van elke methode is het bepalen wat de directe en basisoorzaken van het ongeval zijn geweest en wat er moet veranderen om herhaling van een dergelijk ongeval te voorkomen.

De Nederlandse Arbeidsinspectie keurt diverse onderzoek analysemodellen goed, zoals S137, STAMP, SOAT, Tripod en Prisma. In de Arbo-Informatiebladen AI-43 (ongevalsonderzoek), AI-45 (risicobeheersing) en AI-61 (Risico-Inventarisatie en -Evaluatie) worden diverse onderzoeksmethodes uitgelegd. Op de website van SCCM staat een informatieblad waarin we toelichting geven op een aantal analysemethoden.

De keuze van de onderzoeksmethode en de vorm van de rapportage staat u vrij. Wel moet de rapportage in de Nederlandse taal zijn opgesteld. Het is belangrijk dat een andere persoon, die het ongeval en de situatie niet kent, begrijpt wat er is gebeurd en welke maatregelen genomen zijn of nog worden genomen.

[^](#)
[— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Handreiking en zelfinspectie ongevalsonderzoek

De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft diverse hulpmiddelen ontwikkeld om werkgevers te helpen met het uitvoeren en rapporteren van een ongevalsonderzoek. Zie het overzicht linken naar deze publicaties. Een van de hulpmiddelen betreft de zelfinspectie ongevalsonderzoek. Via deze tool kunnen werkgevers controleren of alle stappen uit het onderzoek zijn doorlopen en daarmee bepalen of zij de rapportage en het verbeterplan kunnen indienen.

^
— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE

Praktische handreiking voor auditoren

- Is er een proces voor het registreren en melden van ongevallen?
- Is er sinds de vorige audit een ongeval geweest?
- Moest dit ongeval gemeld worden bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en is dit gedaan?
- Indien gemeld aan de NLA: is de rapportage en het plan van aanpak goedgekeurd?
 - Indien melding niet nodig, is een ongevalsonderzoek uitgevoerd?
 - Indien geen onderzoek is uitgevoerd, klopt de reden?
 - Is het onderzoek kwalitatief wat je ervan mag verwachten?
- Welke methode voor het analyseren van de onderzoeksgegevens is gebruikt en is de methode passend bij de situatie?
- Is er een plan van aanpak opgesteld en wordt deze aantoonbaar uitgevoerd?
- ...

^
— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE

Meer informatie

- De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft twee documenten uitgebracht met betrekking tot het onderzoeken en rapporteren van een ongeval: 'Onderzoek doen en rapporteren' en 'Handreiking voor het onderzoek'. Beide documenten zijn in het Nederlands, Engels en Duits te downloaden:
<https://www.nlarbeidsinspectie.nl/onderwerpen/ongevalsonderzoek/documenten/publicaties/2023/01/01/documenten-ongevalsonderzoek>
- Informatie van de Nederlandse arbeidsinspectie over ongevalsonderzoek vind je hier:
<https://www.nlarbeidsinspectie.nl/onderwerpen/ongevalsonderzoek>
- Zelfinspectie ongevalsonderzoek: met deze zelfinspectie kan gecontroleerd worden of alle onderzoekstappen zijn doorlopen en in de rapportage en verbeterplan de juiste dingen zijn opgenomen:
<https://www.zelfinspectie.nl/zelfinspecties/ongevalsonderzoek>

Bronnen

- <https://www.nlarbeidsinspectie.nl>

^
— TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE

Contact

U bent van harte uitgenodigd uw vraag aan ons voor te leggen.

Bedrijven, organisaties, adviseurs, toezichhouders, certificatie-instellingen en andere belanghebbenden helpen we graag verder.

Mijn.sccm is hét kennisplatform voor ISO 14001, ISO 50001 en ISO 45001.

Op mijn.sccm vindt u onder andere samenvattingen van de meest relevante milieu- en G&VW-wet- en -regelgeving en halfjaarlijkse overzichten van gewijzigde wet- en regelgeving. Kijk op mijn.sccm.nl en meld u aan!

Stichting Coördinatie Certificatie Managementsystemen voor milieu en gezond en veilig werken

Postbus 13507
2501 EM Den Haag

T 070 - 362 39 81
info@sccm.nl
www.sccm.nl

Uitgave SCCM, Den Haag, versie 20 maart 2025

Disclaimer:

Dit mijn.sccm document is eigendom van SCCM en mag alleen binnen de organisatie die toegang heeft tot mijn.sccm, gebruikt worden. Het is niet toegestaan de informatie buiten deze organisatie te verspreiden of gebruiken.

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.